

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-249-4-15>

**ANALYSIS OF LEGAL MECHANISMS OF PUBLIC
ADMINISTRATION MILITARY AND POLITICAL
ASPECTS OF SECURITY**

**АНАЛІЗ ПРАВОВИХ МЕХАНІЗМІВ ПУБЛІЧНОГО
УПРАВЛІННЯ ВІЙСЬКОВО-ПОЛІТИЧНИХ
АСПЕКТІВ БЕЗПЕКИ**

Salnikova O. F.

*Doctor of Public Administration,
Senior Researcher,
Deputy Chief of the General
Directorate of Military Cooperation
Ukrainian Armed Forces
Kyiv, Ukraine*

Сальнікова О. Ф.

*доктор наук з державного
управління, старший науковий
співробітник,
заступник начальника
Головне управління військового
співробітництва
Збройних Сил України
м. Київ, Україна*

Kapshtyk O. V.

*Candidate of Sciences in Public
Administration,
Head of the Department for Ensuring
the Service of the Chief of the General
Staff and Deputy Chiefs of the General
Staff of the General Staff
of the Armed Forces of Ukraine
Kyiv, Ukraine*

Капштик О. В.

*кандидат наук з державного
управління,
начальник відділу забезпечення
службової діяльності начальника
Генерального штабу та заступників
начальника Генерального штабу
Генерального штабу
Збройних Сил України
м. Київ, Україна*

Україна є стороною низки міжнародних договорів, що стосуються попередження тероризму і боротьби з ним, зокрема: Європейської конвенції про боротьбу з тероризмом; Протоколу, що вносить зміни до Європейської конвенції про боротьбу з тероризмом; Конвенції про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом; Конвенції Ради Європи про відмивання, пошук, арешт та конфіскацію доходів, одержаних злочинним шляхом, та про фінансування тероризму; Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму; Додаткового протоколу до Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму; Міжнародної конвенції про боротьбу з бомбовим тероризмом; Міжнародної конвенції про боротьбу з

фінансуванням тероризму; Міжнародної конвенції про боротьбу з актами ядерного тероризму тощо.

Ратифікуючи відповідні міжнародні конвенції, Україна взяла на себе зобов'язання поширити серед військовослужбовців знання норм міжнародного гуманітарного права, які застосовуються в період збройних конфліктів, а також застереження про індивідуальну відповідальність, у т.ч. кримінальну, за їх порушення. Зокрема, статтею 15 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України встановлено обов'язок військовослужбовців знати і неухильно дотримуватись норм міжнародного гуманітарного права. З метою забезпечення впровадження та дотримання норм міжнародного гуманітарного у Збройних Силах України Міністерство оборони України розробило та затвердило наказом від 23.03.2017 № 164 Інструкцію про порядок виконання норм міжнародного гуманітарного права в Збройних Силах України [1; 2].

Тематика стосовно дотримання норм міжнародного гуманітарного права під час збройних конфліктів передбачена в системі індивідуальної базової загальновійськової підготовки Збройних Сил України. Також, з метою імплементації міжнародного гуманітарного права у Міністерстві оборони України та Збройних Силах України розроблено низку допоміжних матеріалів організаційно-просвітницького характеру, вивчення яких впроваджується у навчальному процесі особового складу Збройних Сил України, а саме: Кодекс поведінки військовослужбовців Збройних Сил України, а саме: Кодекс поведінки військовослужбовців Збройних Сил України, довідкове видання “Процес прийняття рішень під час бойових дій”, пам'ятка військовослужбовцям Збройних Сил України, на сайті Міністерства оборони України розміщено короткий відео курс щодо дотримання норм міжнародного гуманітарного права тощо. Крім того, у Міністерстві оборони України та Збройних силах України, в рамках системної співпраці з Міжнародним Комітетом Червоного Хреста у сфері міжнародного гуманітарного права, систематично проводяться навчальні та тренувальні заняття щодо дотримання норм МПП, із залученням різних категорій військовослужбовців Збройних Сил України на підставі спільних планів діяльності на відповідні роки.

Зазначимо, що проведення роз'яснювальної роботи серед особового складу Збройних Силах України щодо юридичної відповідальності за вчинені порушення організована в системі як індивідуальної підготовки особового складу, так і шляхом проведення відповідних занять, бесід, інструктажів, інформування тощо. Статтею 26 Статуту внутрішньої служби Збройних Сил України визначено, що військовослужбовці

залежно від характеру вчиненого правопорушення та провини несуть з урахуванням бойового імунітету, визначеного Законом України “Про оборону України” дисциплінарну, адміністративну, матеріальну, цивільно-правову та кримінальну відповідальність згідно із законом. Так, сутність військової дисципліни, види заохочень та дисциплінарних стягнень, права командирів щодо їх застосування визначені Дисциплінарним статутом Збройних Сил України [2].

Підкреслимо, що згідно частини другої статті 19 Конституції України, органи державної влади та органи місцевого самоврядування, їх посадові особи зобов’язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України [1]. Відповідно до статті 2 Закону України “Про Збройні Сили України”, Правовою основою діяльності Збройних Сил України є Конституція України, цей Закон, Закон України “Про оборону України”, статuti Збройних Сил України, інші закони України, акти Президента України, Кабінету Міністрів України, міжнародні договори України, що регулюють відносини в оборонній сфері.

Таким чином, планування застосування Збройних Сил України та виконання військовослужбовцями завдань за призначенням здійснюється із суворим дотриманням вимог законодавства України, у тому числі і міжнародних договорів, згода на обов’язковість яких надана Верховною Радою України, зокрема, в частині недопущення дискримінації людей за ознаками раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. № 254к/96-ВР / Верховна Рада України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141.

2. Про Статут внутрішньої служби Збройних Сил України: Закон України від 24 березня 1999 р. № 548-XIV URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/548-14#Text> (дата звернення: 15.09.2022).